

Frugten af et seksaarigt Studium og Laboratoriearbejde til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet. Det blev indsendt under Titelen: Studier over Jordbundsbeskaffenhedens Indflydelse paa Bakterielivet og Stofomsætningen i Jordbunden. For et Par Maaneder siden meddelte Fakultetet, at Arbejdet ikke egnede sig til Forsvar for Doktorgraden. Afhandlingen maa være gjort til Genstand for en meget intim Undersøgelse og Prøvelse, siden man har været et helt Aar eller mere om at komme til det Resultat, muligvis røber ogsaa den lange Overvejelsestid, at der indenfor de besluttende Parter har været en ikke ringe Grad af Uenighed om, hvorvidt man skulde afvise Afhandlingen eller godkende den.

Vi praktiske Landmænd vover ikke paa egen Haand at gaa i Rette med dem, der har truffet Bestemmelse om Afvisningen af Afhandlingen, men vi stiller fremdeles store Forventninger til de Arbejder, som Harald Christensen udfører. Der er for Tiden ikke noget Arbejde i Landbruget, der følges med en saadan Interesse og saa store Forventninger som Arbejderne paa de Omraader, hvor Harald Christensen bevæger sig, nemlig de mikrobiologiske Undersøgelser. I 27 Aar har vi været vidende om, at Mikroberne kunde være vore bedste og mest berigende Venner og Medhjælpere, vi har vidst, at de sad inde med en Arbejdsevne, som intet kunde erstatte, de krævede blot særlige Vækstbetingelser, som det var os Jordbrugere magtpaaliggende, ja, som det var vor Pligt at skaffe til Veje. Lærde Mænd i alle Lande har i de sidste 30 Aar beskæftiget sig med disse Spørgsmaal, og visse Resultater er naaet, i Henseende til Anvendelse af Staldgødning er der endog naaet store Resultater, men hidtil har intet Resultat kunnet staa Maal med det, som er naaet ved Harald Christensens Iagttagelser. Han har arbejdet paa en saadan Maade, at baade Praktikere og Videnskabsmænd nærer store Forventninger til disse Undersøgelser over Bakteriernes Liv og over Stofomsætningen. Det er kun et begyndende Arbejde, der er gjort, men der er kastet Lys over mange tidligere ukendte Forhold. Podningsprincipperne er satte i System, og der er tilvejebragt Mulighed for at fremskaffe

sikre kvantitative Udtryk for Jordbundens Indhold af bestemte Stoffer eller Stoffgrupper, af hvis Nærværelse i bestemt Mængde, Forhold eller Minimum Stofomsætningen til Fordel for Vegetationen er betinget. Naar disse Arbejder bliver ført videre, vil de utvivlsomt byde Menneskene større Mulighed for Aflastning af det rent kropslige Slid, end vi hidtil har naaet, og yde os større Udbytte af vore Jorder, end vi ved noget andet Middel hidtil har kunnet faa.

Jeg maa derfor meget beklage, at Harald Christensens Arbejde saa overlegent er blevet afvist og afvist uden Oplysning om Aarsagen. Jeg ved vel, at Universitetet for saa vidt er suverænt, som en Begrundelse for Afvisningen af en indgivet Doktordisputats ikke er en Pligt for Universitetet, men i et Tilfælde som dette, hvor der staaer en Skare af lyttende og ventende praktiserende og teoretisk dannede Fagmænd, som gerne vilde lykønske den nye Doktor i Anledning af hans Ophøjelse, virker det neppe tillidvækkende overfor Videnskabsmænd og de hidtidige Udøvere af vedkommende Fag, naar disse uden Begrundelse pure afviser et Arbejde. Som Basis for mine Udtalelser har jeg imidlertid ikke alene, hvad jeg her har nævnt som Udtryk for praktisk og teoretisk dannede Landmænds Opfattelse, der er ogsaa Videnskabsmænd, som indtager et lignende Standpunkt ud fra vel — naturligvis bedre — funderede Forudsætninger. Jeg skal anføre et Par Eksempler. I „Ugeskrift for Landmænd“ Nr. 40 for 1914 har Professor ved Landbohøjskolen Kølpin Ravn skrevet en Anmeldelse af det omtalte Arbejde af Harald Christensen, og med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske oplæse et Afsnit heraf for at belyse, hvorledes Professorens ser paa denne Sag. Han siger i Indledningen: „Paa 231 Sider meddeler Forfatteren Resultaterne af 6 Aars flittigt Arbejde; der gøres nøje Rede for utallige Kulturforsøg og andre Undersøgelser, saaledes at man helt igennem kan kontrollere Forfatterens Fremgangsmaade og de Slutninger, han drager af sine Forsøg“. Saa fortsætter Kølpin Ravn sin Anmeldelse, og den er kritisk, men dog overvejende rosende. Han slutter med at sige: